

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

4.2.2014

B7-0147/2014

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku

o situácii v Egypte
(2014/2532(RSP))

**Véronique De Keyser, Libor Rouček, Pino Arlacchi, Saïd El Khadraoui,
Ana Gomes, Richard Howitt, Liisa Jaakonsaari, Maria Eleni Koppa,
María Muñoz De Urquiza, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri,
Joanna Senyszyn, Boris Zala**
v mene skupiny S&D

**Uznesenie Európskeho parlamentu o situácii v Egypte
(2014/2532(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia z 12. septembra 2013 o Egypte a najmä na uznesenie o situácii v Egypte¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. októbra 2013 o európskej susedskej politike: smerom k posilneniu partnerstva, pozícia Európskeho parlamentu k správam z roku 2012²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2013 o vymáhaní majetku pre krajiny Arabskej jari v procese transformácie³,
- so zreteľom na vyhlásenia podpredsedníčky/vysokej predstaviteľky Catherine Ashtonovej z 24. januára 2014 o nedávnych násilnostiach v Egypte, z 19. januára 2014 o ústavnom referende v Egypte, z 11. januára 2014 o situácii v Egypte pred ústavným referendom, z 24. decembra 2013 o výbušninách nastrážených na autá v egyptskej Mansoure a z 23. decembra 2013 o odsúdení politických aktivistov v Egypte,
- so zreteľom na dohodu o pridružení medzi EÚ a Egyptom z roku 2001, ktorá vstúpila do platnosti v roku 2004 a bola posilnená akčným plánom z roku 2007, a na správu Komisie z 20. marca 2013 o pokroku pri jej vykonávaní,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966, ktorého zmluvnou stranou je aj Egypt,
- so zreteľom na egyptskú ústavu, ktorá bola schválená ústavným výborom 1. decembra 2013 a referendom 14. a 15. januára 2014,
- so zreteľom na egyptský zákon č. 107 z 24. novembra 2013 o práve na verejné zhromažďovanie, sprievody a pokojné demonštrácie,
- so zreteľom na ústavné vyhlásenie vydané v Egypte 8. júla 2013 vrátane politického plánu pre zmeny ústavy a parlamentné a prezidentské voľby a na program dočasnej vlády vychádzajúci z tohto ústavného vyhlásenia,
- so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže Egyptania 14. a 15. januára 2014 volebnou účasťou 38,6 % a drvivou väčšinou

¹ Prijaté texty, P7_TA(2013)0379.

² Prijaté texty, P7_TA(2013)0446.

³ Prijaté texty, P7_TA(2013)0224.

98,1 % z tých, ktorí sa na referende zúčastnili, schválili novú ústavu krajiny;

- B. keďže podpredsedníčka/vysoká predstaviteľka Catherine Ashton vo svojom vyhlásení z 19. januára 2014 zablahožerala egyptskému ľudu a egyptským orgánom k prevažne dobre zvládnutej organizácii hlasovania a uviedla, že údajné nezrovnalosti nemali podľa všetkého žiadny zásadný vplyv na výsledok; keďže podľa egyptského ministerstva vnútra prišlo počas udalostí súvisiacich s referendumom 10 ľudí o život, mnohí boli zranení a 444 ich bolo zatkutých; keďže rôzne vnútroštátne a medzinárodné subjekty vyjadrili obavy týkajúce sa procesných nezrovnalostí počas hlasovania, tvrdých zákrokov voči tým, ktorí boli proti návrhu ústavy, a jednostrannej verejnej diskusie pred konaním referenda;
- C. keďže nová egyptská ústava zahŕňa mnoho pozitívnych prvkov v oblasti základných slobôd a ľudských práv, ochrany menšín a najmä práv žien, ale takisto obsahuje články, ktoré vylučujú ozbrojené sily z civilného dohľadu a ich rozpočet z parlamentnej kontroly a umožňujú, aby vojenský sudcovia súdili civilistov, zatiaľ čo iným článkom sa obmedzuje sloboda vyznávačov abrahámovských náboženstiev vykonávať náboženské rituály a zakladať miesta náboženských obradov;
- D. keďže politické napätie a hlboká polarizácia spoločnosti v Egypte naďalej vyvolávajú teroristické útoky a násilné zrážky; keďže od júla 2013 prišlo viac ako tisíc ľudí o život a mnohí ďalší boli zranení pri stretoch medzi demonštrantami a bezpečnostnými silami a medzi odporcami a prívržencami bývalého prezidenta Mursího; keďže bezpečnostné sily údajne uplatňujú proti demonštrantom neprimeranú silu a tisíce z nich bolo zatkutých a zadržaných, zatiaľ čo aj naďalej prevláda postup beztriestnosti; keďže 12. novembra 2013 bol v krajine zrušený výnimočný stav;
- E. keďže ústavné vyhlásenie z 8. júla 2013 určilo politický plán pre Egypt; keďže v programe dočasnej vlády je potvrdený jej záväzok pracovať na budovaní demokratického systému, ktorý zaručuje práva a slobody pre všetkých Egyptčanov, doviesť tento plán za plnej účasti všetkých politických aktérov a uskutočniť referendum o novej ústave, po ktorom by mali nasledovať slobodné a spravodlivé parlamentné a prezidentské voľby, ktoré sa majú konať v riadnom čase v súlade so všetkými legislatívnymi pravidlami;
- F. keďže porušovanie základných slobôd a ľudských práv v Egypte je aj naďalej veľmi rozšírené; keďže násilie voči politickým oponentom, novinárom a aktivistom občianskej spoločnosti, ich podnecovanie a obťažovanie sa v období pred konaním referenda ďalej stupňovalo; keďže mnohí politickí aktivisti a aktivisti občianskej spoločnosti vrátane Aláa Abdulfattáha, Muhammada Abdula z Egyptského centra pre hospodárske a sociálne práva a Ahmada Máhira a Ahmada Dúmu, lídrov Hnutia 6. apríla, ako aj členovia rôznych politických strán boli v uplynulých týždňoch zatkutí a obvinení; keďže Egyptská národná rada pre ľudské práva vydala 12. januára 2014 po návšteve uvedených popredných aktivistov vo väzení v Tore správu, v ktorej kritizovala ich podmienky zadržavania a vyzývala na skoncovanie so zlým zaobchádzaním s nimi;
- G. keďže Moslimské bratstvo opakovane odmietlo zúčastniť sa na politickom procese, ktorý oznámila dočasná vláda, a vyzvalo na bojkot referenda, pričom viacerí z jeho vodcov naďalej podnecujú násilie voči štátnym orgánom a bezpečnostným silám, keďže

egyptské dočasné orgány Moslimské bratstvo zakázali, uväznili jeho vodcov, zhabali jeho majetok, umlčali jeho médiá a členstvo v ňom postavili mimo zákon, zatiaľ čo Strana slobody a spravodlivosti hnutia naďalej existuje; keďže bývalý prezident Mursi je od 3. júla 2013 zadržávaný a čelí trestným konaniam v súvislosti s výkonom funkcie; keďže 20. decembra 2013 medzinárodný právny tím konajúci v mene Strany slobody a spravodlivosti predložil v jej mene formálnu sťažnosť Medzinárodnému trestnému súdu;

- H. keďže základné slobody a ľudské práva, ale aj sociálna spravodlivosť a vyššia životná úroveň občanov sú kľúčovým rozmerom prechodu k otvorenej, slobodnej, demokratickej a prosperujúcej egyptskej spoločnosti; keďže nezávislé odborové organizácie a organizácie občianskej spoločnosti musia v tomto procese zohrávať kľúčovú úlohu a slobodné médiá predstavujú zásadnú súčasť spoločnosti v každej demokracii; keďže egyptské ženy sa v súčasnom období politickej a spoločenskej transformácie krajiny naďalej nachádzajú v osobitne zraniteľnej situácii;
- I. keďže zákon č. 107 o práve na verejné zhromažďovanie, sprievody a pokojné demonštrácie z 24. novembra 2013 vyvolal rozsiahlu a ostrú kritiku v Egypte i za jeho hranicami; keďže podpredsedníčka/vysoká predstaviteľka Catherine Ashton vo svojom vyhlásení z 23. decembra 2013 uviedla, že tento zákon je všeobecne považovaný za zákon, ktorý nadmerne obmedzuje slobodu prejavu a zhromažďovania; keďže v uplynulých týždňoch boli podľa tohto zákona rozohnané pokojné protesty a mnohí demonštranti boli zatknutí a zadržaní;
- J. keďže Egypt naďalej čelí vážnym hospodárskym ťažkostiam; keďže hospodárska prosperita v krajine si vyžaduje politickú stabilitu, rozumnú hospodársku politiku, boj proti korupcii a medzinárodnú podporu;
- K. keďže bezpečnostná situácia sa ešte zhoršila a teroristické činy a násilné útoky proti bezpečnostným silám na Sinaji sa ďalej zintenzívnili; keďže podľa oficiálnych údajov bolo od 30. júna 2013 pri násilných útokoch zabitých najmenej 95 bezpečnostných pracovníkov; keďže tisíce ľudí, najmä utečencov z Eritrey a Somálska, vrátane mnohých žien a detí prichádzajú o život, sú nezvestní alebo sú obeťou únosu, sú rukojemníkmi za výkupné, sú mučení, sexuálne zneužívaní alebo zabití na účely obchodovania s orgánmi obchodníkmi s ľuďmi v tejto oblasti;
- L. keďže vo svojich záveroch z 21. augusta 2013 Rada pre zahraničné veci vyzvala podpredsedníčku/vysokú predstaviteľku Catherine Ashtonovú, aby v spolupráci s Komisiou preskúmala otázku pomoci EÚ Egyptu v rámci európskej susedskej politiky (ESP) a dohody o pridružení medzi EÚ a Egyptom; keďže partnerstvo so spoločnosťami, prístup založený na stimuloch a zásada „viac za viac“ a napokon i „menej za menej“ sú základnými prvkami revidovanej ESP Únie; keďže v článku 2 dohody o pridružení medzi EÚ a Egyptom sa stanovuje, že vzťahy medzi zmluvnými stranami, ako aj ustanovenia samotnej dohody sa zakladajú na rešpektovaní demokratických zásad a základných ľudských práv uvedených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, ktorými sa riadi ich domáca a medzinárodná politika a ktoré tvoria základný prvok tejto dohody; keďže podpredsedníčka/vysoká predstaviteľka Catherine Ashton vo svojom vyhlásení z 11. januára 2014 uviedla, že dôstojnosť, sociálna

spravodlivosť, bezpečnosť, demokracia, ľudské práva a lepšie hospodárstvo sú naďalej cieľmi, ktoré EÚ pomôže Egyptu dosiahnuť;

1. opäť vyjadruje solidaritu s egyptským ľudom a stále podporuje jeho oprávnenú túžbu po demokracii; berie na vedomie novú egyptskú ústavu schválenú v referende, ktoré sa konalo 14. a 15. januára 2014 a ktoré môže byť dôležitým krokom vpred počas prechodu krajiny k demokracii, ktorý je spojený s mnohými ťažkosťami; žiada plné a účinné vykonávanie ustanovení o základných slobodách – vrátane slobody zhromažďovania, slobody združovania a slobody prejavu – a o ľudských právach v novej ústave, a vyzýva, aby všetky existujúce a budúce právne predpisy v týchto oblastiach boli v súlade s ňou;
2. vyjadruje však znepokojenie nad niektorými článkami novej ústavy s osobitným ohľadom na tie, ktoré sa týkajú štatútu ozbrojených síl vrátane: článku 202, ktorý ustanovuje, že minister obrany, ktorý je tiež vrchným veliteľom ozbrojených síl, je menovaný z radov dôstojníkov ozbrojených síl; článku 203 o rozpočte ozbrojených síl; článku 204, ktorý umožňuje súdiť civilistov vojenskými sudcami v prípade trestných činov priamych útokov proti vojenským zariadeniam, vojenským zónam, vojenskému vybaveniu, vojenským dokumentom a tajomstvu, verejným prostriedkom ozbrojených síl, vojenským továrňam a vojenskému personálu, rovnako ako v prípade trestných činov týkajúcich sa vojenskej služby; a článku 234, ktorý stanovuje, že minister obrany je vymenovaný po schválení Najvyššou radou ozbrojených síl, ktorá je ustanovená na obdobie celých dvoch prezidentských funkčných období, a to bez uvedenia toho, ako a kým môže byť minister odvolaný z funkcie;
3. berie na vedomie výrazne väčšinovú podporu, ktorú si nová ústava získala medzi tými, ktorí sa zúčastnili na referende, a relatívne nízku účasť a správy o údajných nezrovnalostiach, ktoré sa vyskytli pri hlasovaní; vyjadruje hlboké poľutovanie nad násilnými zrážkami pred referendum, počas neho a po ňom, ktoré viedli k úmrtiam a zraneniam, ako aj nad tvrdým zásahom proti aktivistom, ktorí boli proti návrhu ústavy, čo pred hlasovaním spôsobilo jednostrannú verejnú diskusiu;
4. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pokračujúcimi násilnými zrážkami v Egypte, polarizáciou a hlbokým vnútorným rozdelením egyptskej spoločnosti, ako aj nad nedostatočne priaznivým prostredím pre demokratickú a pluralitnú verejnú diskusiu v krajine; dôrazne odsudzuje všetky akty terorizmu, násilia, podnecovania k násiliu a nenávisti a vyjadruje sústrasť rodinám tých osôb, ktoré prišli pri násilnostiach o život;
5. odsudzuje všetky akty neprimeraného použitia sily zo strany bezpečnostných síl proti demonštrantom a naliehavo vyzýva egyptskú dočasnú vládu, aby vo všetkých takýchto prípadoch zabezpečila rýchle, nezávislé, seriózne a nestranné vyšetrowanie a aby volala príslušné strany na zodpovednosť; pripomína dočasnej vláde jej zodpovednosť za to, aby zaistila bezpečnosť všetkých egyptských občanov bez ohľadu na ich politické názory alebo náboženské presvedčenie, ako aj nestrannú zodpovednosť tých, ktorí sú zodpovední za násilie, podnecovanie k násiliu alebo porušovanie ľudských práv;
6. opätovne zdôrazňuje, že zmierenie a civilne vedený inkluzívny politický proces za účasti všetkých demokratických politických aktérov sú kľúčovými prvkami demokratickej transformácie Egypta a že slobodné a spravodlivé parlamentné a

prezidentské voľby v lehote stanovenej v novej ústave, ktoré vedú k primeranému zastúpeniu rôznych politických názorov, žien a menšinových spoločností, sú v tomto procese ďalším rozhodujúcim krokom; nabáda všetkých politických a sociálnych aktérov vrátane stúpcov bývalého prezidenta Mursího, aby sa zdržiavali akýchkoľvek aktov násilia, podnecovania k násiliu alebo provokácií a aby prispeli k zmierovaciemu úsiliu; opakuje svoju výzvu na prepustenie všetkých politických väzňov vrátane bývalého prezidenta Mursího; naďalej vyjadruje presvedčenie, že akýkoľvek zákaz, vylúčenie alebo prenasledovanie namierené proti demokratickým politickým silám alebo aktérom v Egypte by znamenalo opakovanie chýb z minulosti a len by spôsobilo ešte väčší radikalizmus;

7. vyzýva na okamžité skoncovanie so všetkými aktmi násilia, obťažovania alebo zavražďovania zo strany štátnych orgánov, bezpečnostných síl alebo iných skupín voči politickým oponentom, pokojným demonštrantom, zástupcom odborov, novinárom, aktivistom v oblasti práv žien a ďalším aktérom občianskej spoločnosti v Egypte; vyzýva, aby sa v takýchto prípadoch viedlo seriózne a nestranné vyšetrenie a zodpovedné osoby boli postavené pred súd; opäť vyzýva dočasnú vládu, aby zaručila, aby domáce a medzinárodné organizácie občianskej spoločnosti, nezávislé odbory a novinári mohli v krajine slobodne vyvíjať svoju činnosť bez zásahov vlády;
8. vyjadruje znepokojenie jednak v súvislosti so zákonom č. 107 o práve na verejné zhromažďovanie, sprievody a pokojné demonštrácie z 24. novembra 2013, ktorým sa stanovujú svojvoľné obmedzenia práva na pokojné zhromažďovanie a vytvárajú sa podmienky na vyvíjanie represíí, jednak v súvislosti s jeho vykonávaním vrátane nedávneho zatýkania podľa tohto zákona; žiada o revíziu tohto zákona v súlade s medzinárodnými normami a medzinárodnými záväzkami Egypta prostredníctvom dialógu s občianskou spoločnosťou a o prepustenie všetkých, ktorí boli zatknutí, zadržaní a obvinení len za uplatňovanie svojich legitímnych práv týkajúcich sa slobody zhromažďovania, protestu alebo slobody združovania alebo prejavu;
9. odsudzuje nedávne teroristické útoky proti bezpečnostným silám v Egypte; vyjadruje hlboké znepokojenie nad ďalším zhoršovaním bezpečnostnej situácie na Sinaji a vyzýva na zvýšené úsilie egyptskej dočasnej vlády a bezpečnostných síl na obnovenie bezpečnosti, najmä prostredníctvom boja proti obchodníkom s ľuďmi v tejto oblasti; v tejto súvislosti pripomína, že v článku 89 novej ústavy sa uvádza, že všetky formy otroctva, útlaku, násilného vykorisťovania ľudí a obchodovania na sexuálne účely a ďalšie formy obchodovania s ľuďmi sú v Egypte zakázané a nezákonné;
10. opätovne zdôrazňuje výzvu adresovanú Rade, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke a Komisii, aby v rámci dvojstranných vzťahov Únie s Egyptom a finančnej pomoci tejto krajine zohľadnili zásadu podmienenosti („viac za viac“) a vážne hospodárske a sociálne výzvy, ktorým Egypt čelí, a opakuje výzvu na stanovenie jasných a spoločne dohodnutých kritérií v tejto súvislosti;
11. opakuje svoju výzvu na posilnenie podpory a pomoci EÚ pre Egypt a ďalšie krajiny Arabskej jari v procese vymáhania majetku, ako uviedol vo svojich uzneseniach z 23. mája 2013 a 12. septembra 2013; opätovne zdôrazňuje, že uľahčenie vrátenia majetku odcudzeného bývalými diktátormi a ich režimami je morálnou povinnosťou EÚ a pre

svoju symbolickú hodnotu je vysoko politickou otázkou vo vzťahoch Únie s jej južnými susedmi;

12. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov a dočasnej vláde Egyptskej arabskej republiky.